

تحلیل نشانه شناسی زمینه های مؤثر بر تزیینات معماری دوره (قاجار)

۱- حامد پویافر ۲- حسن ستاری ساربانقلی

۱. دانشجوی دکتری تخصصی گروه معماری، واحد بین الملل جلفا، دانشگاه آزاد اسلامی جلفا، ایران
۲. دانشیار گروه معماری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران
hpfar@yahoo.com

چکیده

هنر ایرانی در زمان قاجار به واسطه ارتباط این دوره با غرب پیشرفت چشم گیری داشته و هنرمندان زیادی در این دوران به اروپا و کشورهای غربی سفر می کنند. به خاطر همین به نوعی قاجاریه را سرآغاز مدرنیته در ایران می دانند. روند این پیشرفت در زمان ناصرالدین شاه سریع تر می شود و هنر ایرانی گام های بلندی در زمان این شاه قاجار بر می دارد اما تاکنون محتوای هنر این دوره با نگاهی عمیق تر به ریشه ها و نگرش های هنر قومی ایل زند مورد مطالعه قرار نگرفته است. این تحقیق به روش تاریخی- تفسیری و با راهبرد نشانه شناسی فرهنگی، به عنوان ابزاری در تحلیل و تأویل دلالت های تصریحی و تلویحی موجود در پدیده های فرهنگی، جهت یافتن زمینه های مؤثر بر تزیینات معماری دوره قاجار، به رمزگشایی و شناخت مفاهیم و استعاره های معنایی موجود در آثار این دوره پرداخته است. نتایج حاصل ضمن رمزگشایی تزیینات دوره قاجاریه بیانگر این مطلب است که هنر قومی واجد انگیزه های متعالی حیات و مراتبی از خلق دنیایی تجریدی (انتزاعی) است که با تلفیق روح کارکردگرا و عدم وجود هرگونه نگاه کارکردی و محافظه کارانه صرف را در محتوای هنر و معماری دوره قاجار تأیید و مشخص می کند.

واژه های کلیدی: نشانه شناسی فرهنگی، تزیینات، دوره قاجار، تبریز